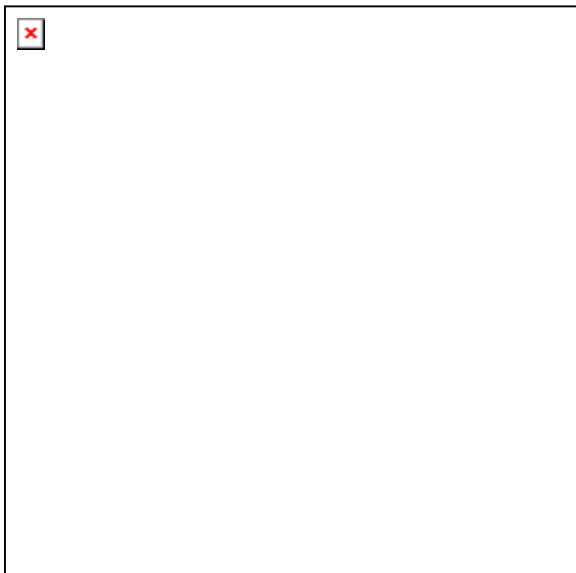

ØVRE ROMERIKE TINGRETT

Dok 2

Barne-, Likestillings og Inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep

0030 Oslo

Deres referanse

12/6734

Vår referanse

12-194052ADM-OVRO

Dato

03.12.2012

Høringsuttalelse – forslag til endringer i barneloven.

Øvre Romerike tingrett ønsker å komme med enkelte bemerkninger i anledning forslaget:

Orientering om utfall av avgjørelse

Vi er positive til forslaget om at barn skal orienteres om utfallet av saken og hvordan barnets uttalelser er hensyntatt. Det synes mest hensiktsmessig å ta dette inn i § 61, idet det er en del av saksbehandlingen. Der det er oppnevnt representant/advokat for barnet, jf § 61 første ledd nr 5, antas det å være mest hensiktsmessig at denne gir orienteringen.

Sivile krav etter barneloven i straffesak

Forslag om tap av foreldreansvaret, § 35 a, og forslag om bortfall av samværsrett, § 43, nytt siste ledd.

Vi mener disse krav ikke bør kunne fremmes i forbindelse med straffesaken. Særlig saker etter straffeloven § 219 vil kunne ha et vidt spenn. Selv om det er utvilsomt at barn blir skadelidende av å leve nær vold eller trusler – også som vitner – vil fokus i straffesak og sak etter barneloven være forskjellig. De spørsmål en sakkyndig skal ta stilling til i en straffesak

Postadresse
Postboks 115, 2081 Eidsvoll

Sentralbord
63922500

Saksbehandler
Inger-Lise Halvorsen

Bankgiro

Organisasjonsnummer
974706873

Kontoradresse
Eidsvollvegen 154, 2080 Eidsvoll

Telefaks
63965838

Telefon

Ekspedisjonstid
0800-1500

Internett/E-post
www.domstol.no/ovre-romerike
ovre.romerike.tingrett@domstol.no

vil også være helt forskjellig fra en barnesak, og sakkyndige i straffesaker vil ikke nødvendigvis ha den kompetanse som kreves for barnefaglige spørsmål.

I tingretten avgjøres straffesaker av meddomsrett, med en fagdommer og to lekdommere, og dette gjelder, i motsetning til i lagmannsretten, også de sivile krav. , Selv om det i straffesaker med krav om erstatning og oppreisning også er ulike beviskrav, tror vi samtidig behandling av krav etter barneloven vil kunne influere på bevisvurderingen i straffesaken. Erstatnings- og oppreisningskrav reiser langt færre spørsmål og er langt enklere å ta stilling til. I tillegg kommer den tid og det merarbeid det vil innebære å ta disse kravene med. Dersom barnelovskravene skal kunne gis en forsvarlig behandling i straffesaken, vil dette kunne forsinke straffesaksbehandlingen betraktelig og det vil kunne bli vanskelig å opprettholde kravet til saksbehandlingstid på 90 dager. Straffesaker av denne art bør normalt prioriteres. I noen saker vil behovet for å igangsette sak etter barneloven, komme før en straffesak er ferdig etterforsket og klar for pådømmelse.

Fornærmede i denne typen straffesaker, vil som regel ha bistandsadvokat. Denne vil kunne veilede om videre krav i barnesak. Behovet for en samtidig eller sammenfallende behandling av de barnefaglige spørsmålene vil kunne ivaretas ved midlertidige avgjørelser. De økonomiske hensyn vil kunne bli ivaretatt gjennom de alminnelige regler om fri sakførsel, eventuelt med en videre adgang til dispensasjon i de sakene der det også er dom i straffesak.

Barneverntjenestens rolle

Spørsmålet om varslingsplikt for dommere er omdiskutert. I de sakene der vold eller andre overgrep er tema, vil det som regel være oppnevnt sakkyndig. Sakkyndige vil ha en rett og plikt til å varsle dersom de avdekker bekymringsfulle forhold. Dommeren vil i de fleste tilfelle kun sitte med annenhåndsopplysninger.

Vi mener at forslaget om at barneverntjenesten skal kunne gå inn som partshjelper, er svært uheldig. Slik arbeidet i barneverntjenesten utføres, forholder de seg ofte bare til omsorgsforelderen, uten å hensynta barnets behov og rett til samvær med begge foreldre. Det er utvilsomt at noen foreldre i tunge konflikter "slenger ut" bekymring om den annen forelder som det ikke er dekning for. Vi hører ikke sjelden at barneverntjenesten, i samtaler med omsorgsforelderen, uten at det åpnes undersøkelsessak, råder forelderen til samværsnekt, eller til å reise ny sak. Det er sjelden det iverksettes hjelpetiltak, for eksempel i form av gjennomføring av samvær under tilsyn med den annen forelder, for å opprettholde kontakten. I flere saker der retten har forespurt om barnevernets bistand til tilsyn for gjennomføring av samvær under sakens behandling, opplyses det at de ikke har ressurser til å gjennomføre dette.

For øvrig vil barnevernet også kunne komme i en svært vanskelig rolle, hvis de også har vært inne som partshjelper, og det også kan være tale om omsorgssvikt hos bostedsforelderen.

Forslaget om barneverntjenestens adgang til å gi informasjon, uten hinder av taushetsplikt kan nok i visse saker være hensiktsmessig. I de fleste saker der slik informasjon kan være aktuelt, gir partene fritak fra taushetsplikt, i alle fall i de sakene der de ikke er selvprosederende.

Ending av barneloven § 43 første ledd

Øvre Romerike tingrett vil på det sterkeste advare mot en eksplisitt bestemmelse som gir rett til å stanse samvær. Denne retten er i helt klar etter barneloven § 30, siste ledd og er en del av den alminnelige omsorgsplikten, jf § 30 første ledd. Der det foreligger rettsforlik eller dom vil § 64 åpne for ny behandling. Domstolen har i dag gode muligheter for hastesbehandling, forutsatt at det gis tilstrekkelig og dokumentert informasjon om behovet.

Det foregår dessverre allerede i dag samværsnekt på dårlig fundert grunnlag basert i selve konflikten mellom de voksne. Dette skjer bl a i tilknytning til at skifteoppgjør ikke er landet, der det er nye samlivspartnere og lignende. Det er langt fra uvanlig at barna benyttes som våpen i konflikten mellom foreldrene. En eksplisitt regel slik foreslått, vil kunne forsterke dette ved at bostedforelderen "med loven i hånd" fratar barnet retten til samvær med den andre forelderen. Brudd i kontakten, der det ikke er grunn for det, er skadelig for barna. Høringsnotatet beskriver "naudsynt" som der bostedsforelderen har en "reell frykt" for at barnet kan bli utsatt for vold eller skade. Bekymringene vi møter når dette fremmes som grunn til endring av samværsordning, er ikke sjeldent svært vage.

Det er selvsagt uhyre viktig at barn ikke utsettes for vold og overgrep og at de heller ikke utsettes for foreldrenes konflikter. Det kan likevel ikke være slik at "målet helliger midlet" og at terskelen for hva som er reell frykt gjøres for lav.

Det avgjørende – ut fra hensynet til hva som er til barnets beste – er at alle, og særlig dem som omgås barn profesjonelt, får øket sin kompetanse til å se barn, og til å se tegn på omsorgssvikt eller overgrep. Foreldrekonflikter er skadelig for barna selv om det ikke er vold eller andre overgrep, men disse løses ikke ved ensidige inngrep vurdert av omsorgsforelderen alene.

Spørsmålet om endringen av § 43 har vært diskutert med flere aktører, herunder advokater og sakkyndige, og samtlige vi har diskutert spørsmålet med, mener en slik eksplisitt regel vil være uheldig.

Sakkyndig etter barneloven § 61, første ledd nr 3

Presisering av behovet for full sakkyndigutredning i slike saker er nyttig. For å sikre at slik utredning gjennomføres bør utgiftene dekkes av det offentlige, slik foreslått i § 61, annet ledd.

for
Øvre Romerike tingrett

Karen Wendel Sandaa
Tingrettsdommer